

АГУУЛГА

ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ	3
БҮЛЭГ-1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	4
1.1. Төслийн байршил.....	4
1.2. Орчны төлөв байдал	5
1.3. Ордын геологийн нөөц	6
1.4. Ордын үйлдвэрлэлийн нөөц.....	6
1.5. Уурхайн хүчин чадал, ажиллах горим	7
1.5.1. Уурхайн хүчин чадал.....	7
1.5.2. Уурхайн ажиллах горим.....	7
1.6. Уурхайн талбайд ашиглалт явуулах дараалал.....	8
1.7. Уурхайн үндсэн тоног төхөөрөмжийн иж бүрдэл.....	8
1.8. Үйлдвэрийн үндсэн тоног төхөөрөмжийн иж бүрдэл.....	9
БҮЛЭГ-2. ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИНД ҮЗҮҮЛЭХ ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛҮҮД	10
2.1. Агаарын чанарт нөлөөлөх байдал	10
2.2. Хөрсний чанарт нөлөөлөх байдал.....	10
2.3. Усны чанарт нөлөөлөх байдал	10
2.4. Ургамалан нөмрөгт нөлөөлөх байдал.....	11
2.5. Амьтны аймагт нөлөөлөх байдал	11
2.6. Төсөл хэрэгжих орчны түүх соёлын дурсгалт зүйлс	11
БҮЛЭГ-3. ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН.....	12
3.1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	12
3.2. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт.....	14
3.3. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	16
3.4. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	16
3.5. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	16
3.6. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт.....	17
3.7. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт.....	21
3.8. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт	23
3.9. Аймаг, нийслэлийн засаг даргын шаардлагаар биелүүлсэн арга хэмжээ	25
3.10. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	26
3.11. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт	27
3.12. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн нэгтгэл.....	28
ДҮГНЭЛТ	29

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1.1. Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайн булангийн цэгүүдийн солбилцол	4
Хүснэгт 1.2. “Зуун мод-2” барилгын элсний ордын багтагдсан геологийн нөөц	6
Хүснэгт 1.3. Уурхайн ажиллах горим	7
Хүснэгт 1.4. Уурхайн үндсэн тоног төхөөрөмжүүд.....	8
Хүснэгт 1.5. Элс шигших үндсэн тоног төхөөрөмжүүд	9
Хүснэгт 3.1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	12
Хүснэгт 3.2. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	20
Хүснэгт 3.3. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	22
Хүснэгт 3.4. Удирдлага зохион байгуулалтын талаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ.....	26
Хүснэгт 3.5. Олон нийтэд төлөвлөгөөний биелэлтийг тайлагнах хуваарь.....	27
Хүснэгт 3.6. 2022 оны БОМТ-ний биелэлтийн нийт зардал.....	28

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1.1. Төслийн талбайн байршлын зураг	4
Зураг 1.2. Элс шигших чичиргээт шигшүүр	9
Зураг 1.3. Туузан дамжуулагч	9
Зураг 3.1. Ажилчдын байрны орчмыг цэцэрлэгжүүлсэн байдал.....	13
Зураг 3.2. Шавьш устгал, ариутгал хийж буй байдал.....	13
Зураг 3.3. Уурхайн ашиглагдсан талбайд нөхөн сэргээлт хийж буй байдал.....	14
Зураг 3.4. Уурхайн талбайд нэмж мод тарьсан байдал.....	14
Зураг 3.5. Уурхайн дэргэдэх хүлэмжинд хүнсний ногоо тарьж буй байдал	15
Зураг 3.6. Уурхайн талбайд тарьсан моднуудын ургалтын байдал.....	15
Зураг 3.7. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний зардал шилжүүлсэн баримт	16
Зураг 3.8. Ажилчдын хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хэрэгслүүд.....	17
Зураг 3.9. Ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хэрэгслээр хангасан байдал	17
Зураг 3.10. Аюулгүй ажиллагааны самбар	18
Зураг 3.11. Уурхайн зам талбайг тэмдэгжүүлсэн байдал	18
Зураг 3.12. Уурхайн замыг хаалт хийн тэмдэгжүүлсэн байдал	18
Зураг 3.13. Гал унтраах багаж хэрэгслүүдийг шинэчилж буй байдал.....	19
Зураг 3.14. Гал унтраах багаж хэрэгслүүд	19
Зураг 3.15. Хог хаягдлыг ачиж тээвэрлэх гэрээ, төлбөрийн баримт	21
Зураг 3.16. Бохир ус татан зайлуулах гэрээ, төлбөрийн баримт.....	22
Зураг 3.17. Хөрсний шинжилгээний хариу	23
Зураг 3.18. Усны шинжилгээний хариу.....	24
Зураг 3.19. Нийгмийн хариуцлагын гэрээ, 2022 он	25

ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

№	ҮЗҮҮЛЭЛТ	УТГА
1	Төсөл хэрэгжүүлэгч байгууллага	“СЭРҮҮН СЭЛБЭ” ХХК
2	Төсөл хэрэгжүүлэгчийн улсын бүртгэлийн мэдээлэл	Улсын бүртгэлийн дугаар: 9011018149 Бүртгэсэн огноо: 2006.10.02 Регистрийн дугаар: 2851768
3	Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг	Улаанбаатар хот, Налайх дүүрэг, 3-р хороо, Налайхын зүүн жигүүр
4	Төсөл хэрэгжүүлэгч байгууллагын удирдлагын мэдээлэл	Захирал: С.Сарангэрэл Утас: 9905-7959
5	Төслийн нэр	Улаанбаатар хотын Налайх дүүргийн нутагт орших “Зуун мод-2” нэртэй барилгын элсний ордыг ил уурхайн аргаар ашиглах төсөл
6	Төслийн байршил	Улаанбаатар хот, Налайх дүүрэг, 3-р хороо
7	Ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн дугаар	MV-013322, MV-013323
8	Тусгай зөвшөөрлийн хугацаа	Олгосон огноо : 2008.03.03 Олгосон хугацаа: 28 жил 11 сар
9	Тусгай зөвшөөрлийн талбайн хэмжээ	ТЗ: MV-013322 Талбай: 40.3 га ТЗ: MV-013323 Талбай: 13.8 га
10	Ордын батлагдсан геологийн нөөц	1468.51 мян.м ³ (2022 оны ТЭЗҮ)
11	Ордын үйлдвэрлэлийн нөөц	1437.32 мян.м ³ (2022 оны ТЭЗҮ)
12	Элс олборлолтын жилийн хүчин чадал	80.0 мян.м ³

БҮЛЭГ-1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

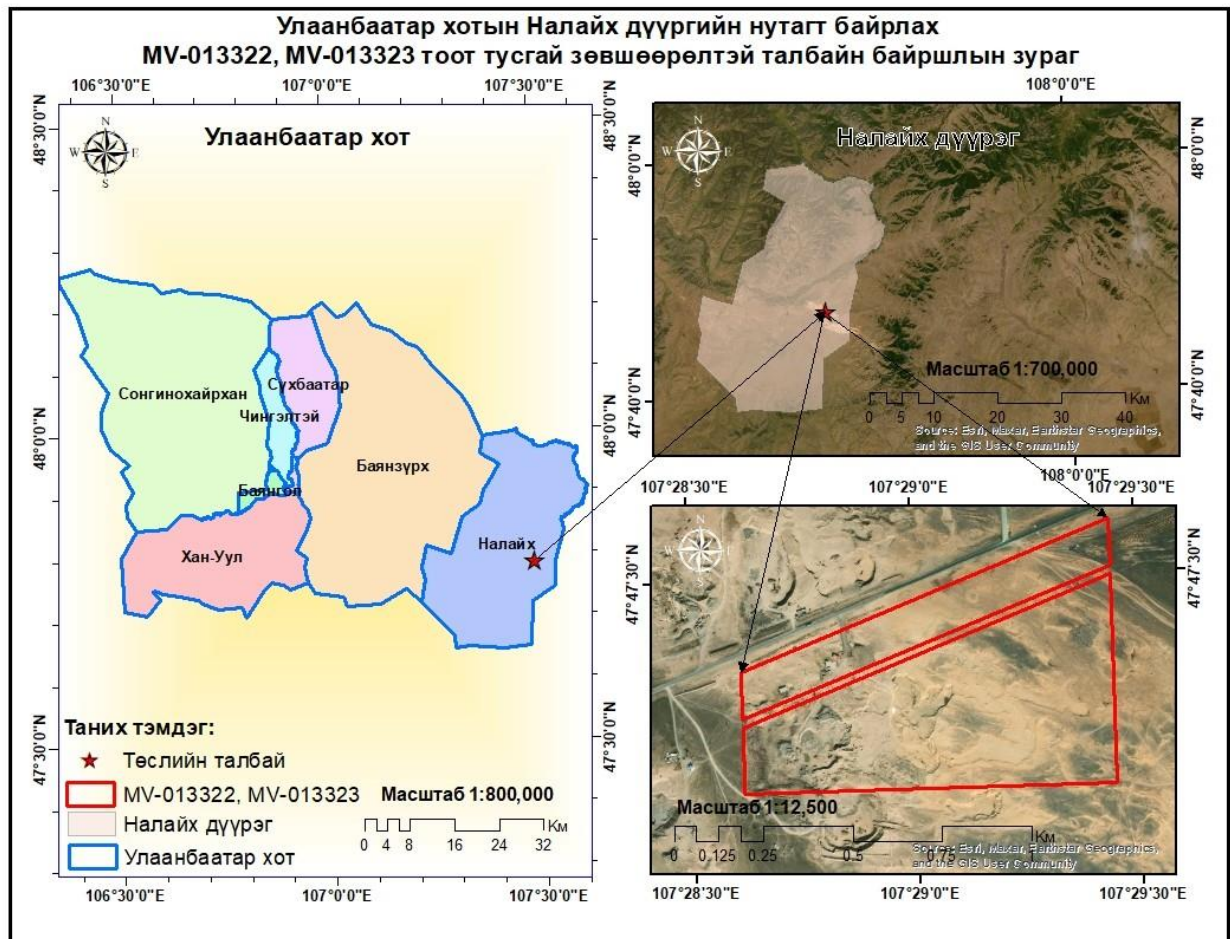
1.1. Төслийн байршил

“Зуун мод-2” барилгын элсний уурхай нь засаг захиргааны нэгжийн хувьд Улаанбаатар хотын Налайх дүүргийн нутагт хамаарах бөгөөд Улаанбаатар хотын төвөөс зүүн тийш 52 км зайд байр зүйн зургийн L-48-11 тоот хавтгайд оршино.

Уг орд байрлаж буй нийт 54.1 га талбай бүхий MV-013322, MV-013323 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлүүдийн талбайн булангийн цэгүүдийн солбилцолыг дараах хүснэгтэд харуулав.

Хүснэгт 1.1. Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайн булангийн цэгүүдийн солбилцол

№	Тусгай зөвшөөрлийн дугаар	Талбайн хэмжээ, га	Солбилцол	
			Өргөрөг	Уртраг
1	MV-013322	40.3	47° 47' 15.00"	107° 28' 35.00"
2			47° 47' 28.00"	107° 29' 25.00"
3			47° 47' 08.96"	107° 29' 25.00"
4			47° 47' 08.96"	107° 28' 35.00"
5	MV-013323	13.8	47° 47' 20.00"	107° 28' 35.00"
6			47° 47' 33.00"	107° 29' 25.00"
7			47° 47' 28.70"	107° 29' 25.00"
8			47° 47' 15.70"	107° 28' 35.00"

Зураг 1.1. Төслийн талбайн байршлын зураг

1.2. Орчны төлөв байдал

Уул зүй: Газарзүйн байршлын хувьд ордын дүүрэг нь Хэнтийн уулархаг мужийн баруун урд хэсэгт хамаарагдах бөгөөд эх газрын эрс тэс уур амьсгалтай.

Усан сүлжээ: Усан сүлжээний хувьд ордын дүүрэг нь Туул гол түүний цутгалуудаас бүрдэх ба ордын дүүрэгт хамгийн ойр нь Туул голын баруун цутгал болох Элстийн гол юм. Энэ гол нь хуурай, гандуу жилд зарим хэсэгтээ хатаж тасрах бөгөөд хур тунадас ихтэй үед ус нь эрс нэмэгдэнэ.

Цаг уур: Орд нь Улаанбаатар хотын ойролцоо нутаг дэвсгэрт орших тул уур амьсгалын хувьд нэг адил байна. Жилийн хамгийн хүйтэн үе нь 1 ба 2-р сарууд бөгөөд эдгээр саруудад агаарын температур нь -20-оос -25 градус хүрэх ба зарим тохиолдолд -35 градус хүрнэ. Хамгийн дулаан үе нь 7-р сар бөгөөд +25-аас +30 градус хүрэх ба заримдаа +35 градус хүрнэ. Хөрсний хөлдөлтийн гүн нь дунджаар 1.0-2.0 м-т хэлбэлзэнэ.

Энэ районд Улаанбаатар хотын нэгэн адилаар ихэнхдээ баруун, баруун хойноос чиглэлтэй салхи салхилах бөгөөд салхины хурд нь гол төлөв 1-5 м/сек орчим байна.

Хөрс: Өвөл хөрс нь 3-5 м гүн хөлддөг. Цэвдэгшилт нилээд тархалттай бөгөөд газрын тогтоц, чулуулгийн литологийн бүтцээс хамаарч нам дор газар 1.5-2.0 м, өндөрлөг хэсэгт 3.5-5.0 м-т тохиолдоно. Ордын дүүрэг нь газар хөдлөлтийн VII-VIII бүсэд хамаарна.

Хүн ам зүй: Налайх тосгон нь 7 мянга гаруй өрхийн 26 мянга орчим хүн амтай бөгөөд Халх, Казак, Буриад, Урианхай, Дөрвөд зэрэг ястнуудаас бүрдэнэ.

Дэд бүтэц: Налайх тосгонд соёлын ордон, эмнэлэг, дэлгүүр, зоогийн газар, харилцаа холбоо, зочид буудал, халуун ус, үсчин гоо сайхан, 12 жилийн сургалттай ЕБС, МСҮТ, хувийн бага болон дунд сургууль, хувийн эзэмшлийн нүүрсний уурхайнууд, цахилгаан станц, малын гаралтай түүхий эдийн зах, гадаадын болон дотоодын хувийн хөрөнгө оруулалттай оёдлын үйлдвэр, тоосгоны үйлдвэр зэрэг үйлдвэрлэл үйлчилгээний газруудтай. Нийтийн зориулалттай 2-5 давхар орон сууц тосгоны барилгажилтын 17 хувийг эзэлдэг. Ундны болон ахуйн хэрэгцээ, үйлдвэрлэлийн усны хэрэгцээг 4.2 л/с-ийн нийлбэр ундаргатай ус татах төхөөрөмжийн тусламжтайгаар Туул голын хөндийн аллювийн хурдас дахь газар доорхи усаар хангадаг.

Зам харилцаа: Орд нь Улаанбаатар хот болон зүүн аймгуудтай цардмал болон шороон замаар холбогдсон бөгөөд байршлын хувьд гол хэрэглэгч болох Улаанбаатар хот дахь барилгын материалын үйлдвэрүүд болон, барилгын компаниудтай харьцангуй ойр оршдог давуу талтай.

1.3. Ордын геологийн нөөц

Геологийн тогтоцын шинж чанар, ашигт малтмалын нөөцийн хэмжээгээрээ “Зуун мод-2” элсний орд нь ордын нөөцийн ангилалаар II зэргийн ордод хамаарах ба ашигт малтмалын зузаан ба чанар тогтвортой, хэмжээний хувьд дунд зэргийн ордод хамаарна.

Нийт ордын хэмжээнд элсний дундаж зузаан 11.67 м, нийт элсний нөөц бодитой (В) зэрэглэлээр 1561.09 мян.м³, хуулах хөрсний дундаж зузаан 0.87 м байна.

*Хүснэгт 1.2. “Зуун мод-2” барилгын элсний ордын
батлагдсан геологийн нөөц*

№	Нөөцийн блокийн дугаар, нөөцийн зэрэглэл	Блокийн талбай, кв.м	Хөрсний дундаж зузаан, м	Ашигт малтмалын дундаж зузаан, м	Хуулах хөрсний эзэлхүүн, м ³	Ашигт малтмалын нөөц, м ³	Хөрс ба ашигт малтмалын харьцаа
1	В-I	62946	0.23	2.74	14477.6	163228.8	1:11
2	В-II	74596	0.22	2.85	16411.2	212598.6	1:12
3	В-III	199329	0.2	2.9	39865.8	536000.5	1:13
4	В-IV	204172	0.22	3.18	44917.9	649266.9	1:14
Бодитой (В) нөөц бүгд		541043	0.87	11.67	115673	1 561 095	1:12

1.4. Ордын үйлдвэрлэлийн нөөц

“Зуун мод-2” барилгын элсний ордыг ил уурхайн аргаар ашиглах үеийн үйлдвэрлэлийн нөөц нь 1437.32 мян.м³ байхаар 2022 оны ТЭЗҮ-д тооцож тусгасан байна.

1.5. Уурхайн хүчин чадал, ажиллах горим

1.5.1. Уурхайн хүчин чадал

Уурхайн хүчин чадлыг техник-эдийн засгийн үндэслэлд жилд 80.0 мян.м³ барилгын элс олборлохоор тооцож тусгасан байна.

1.5.2. Уурхайн ажиллах горим

Уг ордын уулын ажил нь улирлын чанартай явагдах бөгөөд 4-р сарын 01-нээс 4-р сарын 15-ныг хүртэл бэлтгэл ажил, 4-р сарын 15-наас 10-р сарын 15-ныг хүртэл элс олборлолт, хөрс хуулалтын ажил явагдах бөгөөд нийтдээ жилд 6 сар ажиллах юм. Уурхайн ажиллах горимын үзүүлэлтүүдийг хөдөлмөрийн тухай хуулийн холбогдох заалтуудыг үндэслэн тооцоолж дараах хүснэгтэнд нэгтгэн харууллаа.

Хүснэгт 1.3. Уурхайн ажиллах горим

№	Горимын үзүүлэлтүүд	Хэмжих нэгж	Утга	Тайлбар
1	Жилийн хуанлийн хоног	хоног	365	-
2	Өвлийн улирлын сул зогсолт	хоног	181	10-р сарын 15-аас 04-р сарын 15 хүртэл
3	Уурхайн ажиллах хоног	хоног	184	04-р сарын 15-аас 10-р сарын 15 хүртэл
4	Баяр ёслолын амралт	хоног	5	Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 97.1.4, 97.1.5, 97.1.6-р зүйлийн дагуу
5	Цаг агаарын саатал	хоног	10	-
6	Засвар үйлчилгээ	хоног	10	Төлөвлөгөөт ба төлөвлөгөөт бус
7	Жилд ажиллах бодит хоног	хоног	159	-
8	Хоногт ажиллах ээлжийн тоо	ээлж	1	-
9	Нэг ээлжийн үргэлжлэх хугацаа	цаг	8	Хөдөлмөрийн тухай хуулийн дагуу
10	Цаг ашиглалтын коэффициент	-	0.9	90%
11	Нэг ээлжин дэх цэвэр ажлын цаг	цаг	7.2	Цаг ашиглалт тооцсон
12	Хоногт ажиллах бодит цаг	цаг	7.2	Цаг ашиглалт тооцсон
13	Жилд ажиллах бодит цаг	цаг	1030	Цаг ашиглалт тооцсон
14	Уурхайн цагийн хүчин чадал	м ³ /цаг	69.88	Цаг ашиглалт тооцсон
15	Уурхайн ээлжийн хүчин чадал	м ³ /ээлж	503.14	Хоногт 8 цагийн 1 ээлжээр ажиллана
16	Уурхайн хоногийн хүчин чадал	м ³ /хоног	503.14	
17	Уурхайн жилийн хүчин чадал	м ³ /жил	80000.00	Жилд нийтдээ 159 хоног ажиллана

Баяр ёслолын амралт, цаг агаарын саатал, засвар үйлчилгээ, уурхайн бэлтгэл ажил зэргийг тооцоход “Зуун мод-2” барилгын элсний уурхай нь хоногт 8 цагийн 1 ээлжээр жилд бодитоор 159 хоног буюу 1030 цаг ажиллана.

1.6. Уурхайн талбайд ашиглалт явуулах дараалал

“Зуун мод-2” барилгын элсний ордод ашиглалт явуулах үйл ажиллагаа нь дараах технологийн дагуу явагдана.

Элс олборлолт:

**ШИМТ ХӨРС ХУУЛАЛТ ► ХӨРС ХУУЛАЛТ ► ЭЛС ОЛБОРЛОЛТ
► ЭЛС ШИГШИЛТ ► БЭЛЭН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙГ ХЭРЭГЛЭГЧДЭД
НИЙЛҮҮЛЭХ.**

Үүний зэрэгцээ уурхайн тээврийн замыг цэвэрлэх, хуурайшилт ихтэй үед тоосжилтыг бууруулах мөн тоног төхөөрөмжид засвар, үзлэг үйлчилгээ хийх гэх мэт туслах ажлууд хийгдэнэ.

1.7. Уурхайн үндсэн тоног төхөөрөмжийн иж бүрдэл

Уурхайд олборлолтын үйл ажиллагаа явуулахаас өмнө үржил шимт хөрсний үеийг бульдозероор хусаж бөөгнүүлэн автосамосвалд ачиж тээвэрлэн тусгай овоолгод байршуулж стандартын дагуу хадгална.

Тухайн жилийн ашиглалтанд өртөх талбайн шимт хөрс болон хөрсийг хуулсны дараа нээгдсэн элсний үеийг экскаватораар сийрэгжүүлэн ухааж автосамосвалд ачин цааш үйлдвэрийн талбай руу тээвэрлэж элс шигшин ангилах төхөөрөмжийн хүлээн авах туузан дамжуулагчид хүргэнэ.

Хүснэгт 1.4. Уурхайн үндсэн тоног төхөөрөмжүүд

№	Техник	Марк	Тоо хэмжээ	Үзүүлэлт
Үндсэн техник				
1	Экскаватор (уулын цул)	Hyundai	1	1.5 м ³
2	Автосамосвал (уулын цул)	HOWO	2	40 тн
3	Бульдозер	Shantui SD16	1	131 кВт
4	Утгуурт ачигч	Luigong ZL50B	1	1.5 м ³
-	Нийт	-	3	-

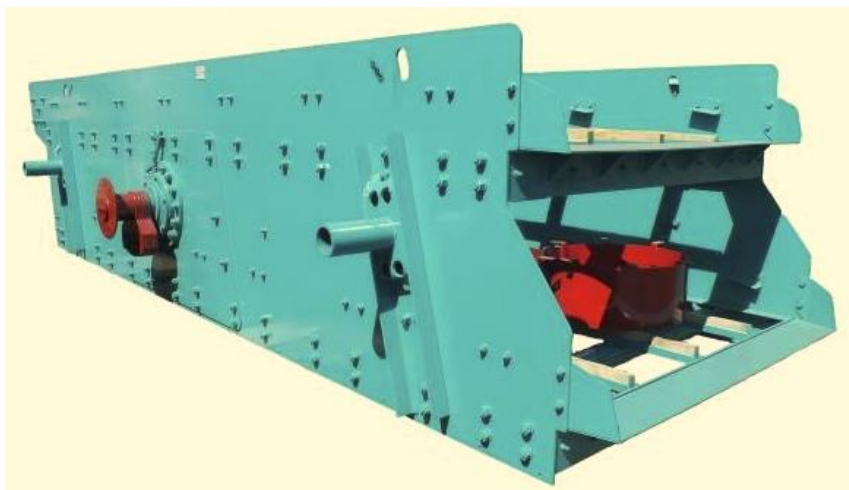
1.8. Үйлдвэрийн үндсэн тоног төхөөрөмжийн иж бүрдэл

Элс шигшин баяжуулах үйл ажиллагаа нь түүхий эд, материалыг бутлан шигшихэд бэлдэх, шигших, эцсийн бүтээгдэхүүнийг хэрэглэгчдэд нийлүүлэх гэсэн ерөнхий шат дараалалтай явагдана.

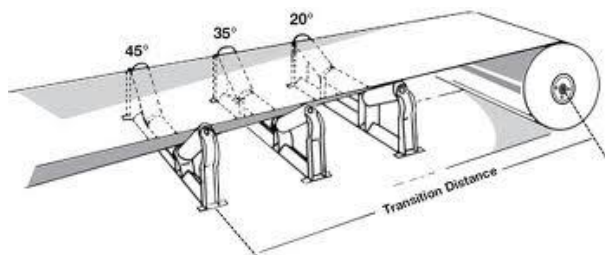
Элс шигшин баяжуулах үйлдвэрлэлийн үндсэн тоног төхөөрөмжүүдийг Налайх орчимд үйл ажиллагаа явуулж буй ижил төстэй үйлдвэрүүдийн жишиг байдлаар сонгон авсан болно.

Хүснэгт 1.5. Элс шигших үндсэн тоног төхөөрөмжүүд

№	Тоног төхөөрөмжүүд	Марк	Хүчин чадал	Тоо
1	Утгуурт ачигч	ZL50B	1.5 м ³	1
2	Шигшүүр	ГИЛ-43	200 тн/цаг	1
3	Туузан дамжуулагч	DS50x8	1.3 м/сек	3

Зураг 1.2. Элс шигших чичиргээт шигшүүр

Зураг 1.3. Туузан дамжуулагч

БҮЛЭГ-2. ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИНД ҮЗҮҮЛЭХ ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛҮҮД

2.1. АГААРЫН ЧАНАРТ НӨЛӨӨЛӨХ БАЙДАЛ

Уурхайн техник, технологийн үйл ажиллагааны нөлөөгөөр үүсэх тоос, шороо болон угаарын хорт хий агаар орчныг бохирдуулах эх үүсвэр болно.

Элс олборлох уурхайд:

- *Хөрс хуулах, элс олборлох үед тоос үүсэх,*
- *Тээврийн хэрэгсэл явах үед боссон автозамын тоос,*
- *Хүнд даацын машин механизм, тоног төхөөрөмжүүдийн дотоод шаталтын хөдөлгүүрийн ажиллагаанаас гарах утаа болон хорт хий,*
- *Уурхайн малталтууд болон овоолгын талбайгаас салхинд хийсэх тоос,*
- *Хөрс болон элсийг тээвэрлэх үед үүсэх тоос, шороо нь агаар орчныг бохирдуулах эх үүсвэр болдог.*

Үүнээс уурхайн малталтууд болон овоолгын талбайгаас салхинд хийсэх тоос шороо агаар орчныг байнга бохирдуулдаг бөгөөд салхины хурд, агаарын чийгшил болон хуурайшил зэргээс шалтгаалан жилийн дөрвөн улиралд нөлөөллийн хэмжээ харилцан адилгүй байдаг.

2.2. ХӨРСНИЙ ЧАНАРТ НӨЛӨӨЛӨХ БАЙДАЛ

Хүнд машин механизмын хөдөлгөөнөөс хөрс эвдрэх, элэгдэлд орох зэргээр хөрс, ургамлын хүний үйл ажиллагаанд өртөж буй талбайн хязгаар нь түүнээс нилээд хол зайд, наад зах нь 500-1000 м болж, нөлөөллийн хүрээ нь тэлж болохыг цаашид анхаарах шаардлагатай юм.

Элс олборлох ажлын байгаль орчинд үзүүлэх экологийн гол үр дагавар нь газрын хурдсыг эвдэж, нүх, карьер үүсэх, улмаар агаарын тоосны бохирдол ихсэх, энэ нь ойр орчимдоо тархах, байгаль хамгаалах шаардлагатай арга хэмжээ авч сөрөг нөлөөллийг бууруулахгүй бол цөлжилт явагдах, цаашид хүрээгээ тэлэхэд хүргэж болзошгүй.

Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд ашиглаж буй шатах тослох материалын хадгалалт, ашиглалтанд байнгын хяналт тавьж болзошгүй аюул, ослоос урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авч байх шаардлагатай болно.

2.3. УСНЫ ЧАНАРТ НӨЛӨӨЛӨХ БАЙДАЛ

Уурхайн орчим урсгал ус байхгүй бөгөөд геологи хайгуулын үед элс олборлолтын давхаргад гүний ус илрээгүй нилээд гүнд байгаа учир энэ төрлийн нөлөөлөл бага юм.

2.4. УРГАМАЛАН НӨМРӨГТ НӨЛӨӨЛӨХ БАЙДАЛ

Төсөл хэрэгжих явцад тухайн орд ашиглах газрын ургамлын бүрхэвч агаар, хөрсний бохирдлоос үүдэн ихээхэн хэмжээний доройтолд орсон нь ажиглагдаж байсан.

2.5. АМЬТНЫ АЙМАГТ НӨЛӨӨЛӨХ БАЙДАЛ

Төслийн үйл ажиллагааны улмаас амьтны аймгийн төлөөлөгчдийн идэш тэжээлийн хэлхээ холбоо тасрах, амьдрах нутгийн хүрээ хумигдах, нүүдэллэх талбай хаагдах, техникийн дуу чимээ, доргио чичиргээ, бензин тосны үнэр зэргээс тайван байдал нь алдагдаж, амьдрах орчноосоо дайжих байдлаар тухайн экосистем тодорхой хэмжээгээр өөрчлөгдөнө.

Сээр нуруугүй амьтад, ялангуяа шавж, аалз хэлбэртэн байгалийн аливаа нэг биоценозод тохиолдох нийт амьтдын биомассын ихэнх буюу 90 хүртэл хувийг бүрдүүлэх бөгөөд тухайн орчинд явагдаж байгаа бодис, энергийн эргэлт, хувирлыг хэвийн явуулах, түргэтгэхэд чухал үүрэг гүйцэтгэнэ. Ийм учраас хөрсний амьтдын зонхилох хэсгийн зүйл, тэдгээрийн тоо толгойн бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт орсноор тухайн экосистемийн тогтолцоонд өөрчлөлт хувьсал гарах нь дамжиггүй.

Шатах, тослох материал хадгалах, зөөвөрлөх үед асгах, хатуу хог хаягдлыг ил задгай хаях, эвдэрсэн газрыг хөрсжүүлэх ажил орхигдоход хөрсөнд амьдрагч сээр нуруугүйтэн, жижиг мэрэгчид, тэдгээрээр хооллогч хөхтөн, шувуудын тоо толгой цөөрөх үйл явц ажиглагдана. Энэ нь амьтан, ургамлын аймгийн төлөөлөгчид харилцан шүтэлцээтэйгээр экосистемийг бүрэлдүүлэх биологийн зүй тогтол юм.

2.6. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИХ ОРЧНЫ ТҮҮХ СОЁЛЫН ДУРСГАЛТ ЗҮЙЛС

Тус элсний ордын талбай нь байгалийн цогцолборт газарт хамаарахгүй бөгөөд түүх, соёлын дурсгалт зүйл талбайн хэмжээнд байхгүй. Хэрэв олборлолтын явцад түүх, соёлын дурсгалт зүйл илэрвэл дүүргийн болон нийслэлийн мэргэжлийн хяналтын газар, холбогдох мэргэжлийн байгууллагуудад хандах хэрэгтэй.

БҮЛЭГ-3. ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

3.1. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлуудыг бүрэн хэрэгжүүлсэн ба холбогдох тайлбар, үзүүлэлтүүдийг дараах хүснэгтэнд харууллаа.

Хүснэгт 3.1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

№	Авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Хугацаа, давтамж	Хэрэгжүүлэгч	Зардал, мян.төг	Гарсан үр дүн
Хөрсөн бүрхэвч					
1	Ажилчдад шатах, тослох материалтай хэрхэн харьцах, түүнээс үүсэх эрсдэлээс хэрхэн сэргийлж, ямар арга хэмжээ авах талаар сургалт зохион байгуулсан	Жилд 1 удаа	“Сэрүүн сэлбэ” ХХК	250.0	Шатах тослох материалын асгаралтаас сэргийлсэн
2	Тээврийн хэрэгслийг маршрутын бус замаар явахыг хориглосон таних тэмдэг бүхий самбаруудыг сайжруулсан	Төслийн үйл ажиллагааны явцад	“Сэрүүн сэлбэ” ХХК	250.0	Хөрс элэгдэл эвдрэлд орох, тоосжилтоос сэргийлсэн
3	ШТМ-ыг стандартын шаардлага хангасан саванд хадгалах, асгарч алдагдахаас сэргийлэх, хөрс, гүний ус бохирдохоос сэргийлэх, бохирдсон тохиолдолд саармагжуулах, аюулгүй болгох арга хэмжээ авч ажилласан.	Байнга	Байгаль орчны мэргэжилтэн	140.0	Хөрс бохирдохоос сэргийлсэн
4	Ажилчдын байрны ойр орчмыг цэцэрлэгжүүлсэн	Төслийн явцад	“Сэрүүн сэлбэ” ХХК	500.0	Тоос босохоос сэргийлсэн
5	Хортон шавьжийн устгалыг тогтмол хийлгэж ажилласан.	Жилд 2 удаа	“Сэрүүн сэлбэ” ХХК	360.0	Хөрс бохирдохоос сэргийлсэн
Агаарын орчин					
1	Элсний олборлолтын үед тоосжилт ихээр үүсэх үед усалгаа хийх, салхи ихтэй үед тоос багасгах арга хэмжээ авч хэрэгжүүлсэн	Байнга	“Сэрүүн сэлбэ” ХХК	Дотоод төлөвлөлтөөр	Тоосжилтоос сэргийлсэн
2	Тоос шороотой нөхцөлд ажиллаж байгаа ажилчдыг тоосжилтоос хамгаалах зорилгоор өдөрт нормын сүү, цагаан идээ өгсөн	Байнга	“Сэрүүн сэлбэ” ХХК	Дотоод төлөвлөлтөөр	Ажилчдын эрүүл мэндэд анхаарсан
3	Хүнд механизмын хөдөлгүүрийн тохиргоо, үйлчилгээг тогтмолжуулах, хөдөлгүүрээс гарах утааны хэмжээг стандартын шаардлага хангах хэмжээнд байлгах арга хэмжээ авч ажилласан	Төслийн үйл ажиллагааны явцад	“Сэрүүн сэлбэ” ХХК	500.0	Агаарын бохирдлоос сэргийлсэн
Усан орчин					
1	Үер усны аюулаас сэргийлэхийн тулд хамгаалалтын далан байгуулсан	Төслийн үйл ажиллагааны явцад	“Сэрүүн сэлбэ” ХХК	Дотоод төлөвлөлтөөр	Үер усны аюулаас сэргийлсэн
Нийт дүн				2000.0	

Ажилчдын байрны орчмыг цэцэрлэгжүүлж ажилчдын амрах, ая тухтай байх нөхцлийг сайжруулж ажиллав.

Зураг 3.1. Ажилчдын байрны орчмыг цэцэрлэгжүүлсэн байдал

Зураг 3.2. Шавьш устгал, ариутгал хийж буй байдал

3.2. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2022 онд уурхайн олборлолт явуулсан хэсэгт 0.2 га газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийлээ. Мөн уурхайн талбайд өмнөх жилүүдэд тарьж ургуулсан моднуудад нэмж мод тарих, тарьсан моднуудаа арчлах байдлаар биологийн нөхөн сэргээлтийг хийж гүйцэтгэлээ.

2022 онд техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийн ажилд нийтдээ 2.5 сая төгрөг зарцууллаа.

Зураг 3.3. Уурхайн ашиглагдсан талбайд нөхөн сэргээлт хийж буй байдал

Зураг 3.4. Уурхайн талбайд нэмж мод тарьсан байдал

Зураг 3.5. Уурхайн дэргэдэх хүлэмжид хүнсний ногоо тарьж буй байдал

Зураг 3.6. Уурхайн талбайд тарьсан моднуудын ургалтын байдал

3.3. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд Налайх дүүргийн цэцэрлэгжүүлэлтийн албанд 3 сая төгрөгийг шилжүүлсэн.

 ХААН БАНК Огноо/Date: 2022.10.27 12:37:33

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information
Журналын/Journal No: 15394429

Системийн огноо/System Date: 2022.06.16 14:11:11

Дт/From	Дансны/Картын дугаар Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5212025407	А*****Н САЙХАНБАЯР	3,000,000.00 MNT	1.00
/ Гурван сая төгрөг /				
Кт/To	Банкны дугаар/Branch No 05	Банкны нэр Bank Name Хаан банк	3,000,000.00 MNT	1.00
	Дансны/Картын дугаар Account/Card number 5779019168	Нэр/Name НАЛАЙХ ДҮҮРГИЙН ЦЭЦЭРЛЭГЖҮҮЛЭЛ ТИЙН АЛБА ОНӨААТҮГ		

Гүйлгээний утга/Transaction description:
2851768 seruun selbe llc, nalaikh suulgats un

Харилцагч танд баярлалаа./Thank you to our customers

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан/Transaction statement verified:

Салбар, тооцооны төв/Branch, sub-branch:

Гарын үсэг/Signature:

Тамга/Stamp:

Зураг 3.7. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний зардал шилжүүлсэн баримт

3.4. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

✓ Нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээ төлөвлөгдөөгүй болно.

3.5. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

✓ Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээ төлөвлөгдөөгүй ба 2022 оны ашиглалтын явцад түүх, соёлын дурсгалт зүйл илрээгүй болно.

3.6. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Ажилчдын эрүүл ахуй, хөдөлмөр хамгааллын дагуу ажилчдад хамгаалах хэрэгсэл, нүдний шил, хамар амны маск, чихний бөглөө, хатуу малгай, бээлий, тохиромжтой гутал зэрэг ХАБЭА-н хэрэгслээр бүрэн хангаж, байнга өмсүүлж, хэрэглүүлж хэвшүүлсэн. Төслийн үйл ажиллагаа эхэлсэнээс хойш ямар нэгэн осол аваар гараагүй болно.

Зураг 3.8. Ажилчдын хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хэрэгслүүд

Зураг 3.9. Ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хэрэгслээр хангасан байдал

Зураг 3.10. Аюулгүй ажиллагааны самбар

Зураг 3.11. Уурхайн зам талбайг тэмдэгжүүлсэн байдал

Зураг 3.12. Уурхайн замыг хаалт хийн тэмдэгжүүлсэн байдал

Зураг 3.13. Гал унтраах багаж хэрэгслүүдийг шинэчилж буй байдал

Зураг 3.14. Гал унтраах багаж хэрэгслүүд

Бид ажилчдынхаа эрүүл, аюулгүй ажиллах нөхцлийг бүрдүүлж гэнэтийн болон болзошгүй осол, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлж ажиллахаар хичээж ажиллаж байгаа ба манай төслийн үйл ажиллагаа эхэлсэн үеэс эхлэн ямар нэгэн осол аваар гараагүй болно.

Хүснэгт 3.2. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

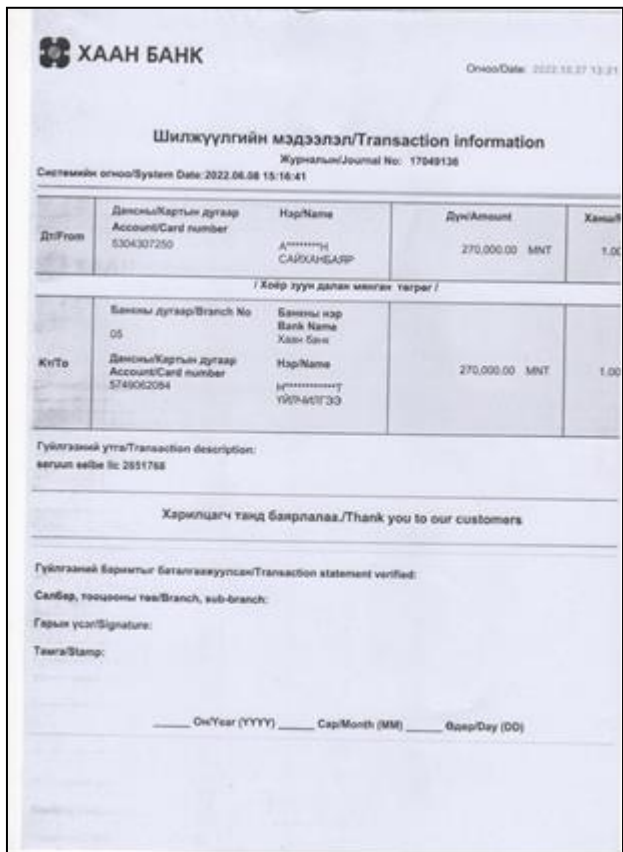
№	Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлсэн хугацаа
1	Автомашин, ажилчдын байр, цахилгаан үүсгүүр бүхий газруудад гал түймэр гарах магадлалтай. Мөн хаврын хуурайшилт ихтэй өдрүүдэд тамхины цог зэргээс хээрийн түймэр гарч болзошгүй	Галын дохиолол, гал унтраах багаж хэрэгслийг шаардлагатай газруудад байрлуулсан	500.0	Төслийн үйл ажиллагааны явцад
		Гал түймрээс сэргийлэх талаар анхааруулга, санамжийн хуудас хийж, шаардлагатай газруудад байрлуулсан	300.0	Уурхай эхлэх үед
3	Хүчтэй аадар бороо, аянга цахилгааны улмаас ажлын байрны аюулгүй байдал, цахилгаан тасрах, хүний амь нас, эрүүл мэнд хохирох	Аянга, цахилгаантай ширүүн бороотой үед үйлдвэрийн ажлыг түр зогсоож байсан	-	Төслийн хугацаанд
4	Ажилчид бэртэх, амь нас эрсдэх, элс олборлолт болон үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа саатах, тоног төхөөрөмж эвдэрч гэмтэх	Ажилчдыг ажилдаа гарахын өмнө аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгч ажилласан	-	Өдөр бүр
		Жил бүр мэргэжлийн байгууллага, мэргэжилтний тусламжтайгаар хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт зохион байгуулсан	200.0	Жилд 1 удаа
5	Жолооч нарын санамсар болгоомжгүй үйлдлээс тээврийн хэрэгслүүд мөргөлдөх, хүн амьтан дайрах, мөргөх зэргээр гэмтээж, бэртээх гэх мэт осол аваар гарах	-Жолооч нарыг аюулгүй ажиллагааны сургалтанд хамруулсан, -Анхааруулга, замын тэмдэг тэмдэглэгээг шаардлагатай газруудад байрлуулсан	250.0	Жил бүр
Нийт			1250.0	

3.7. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

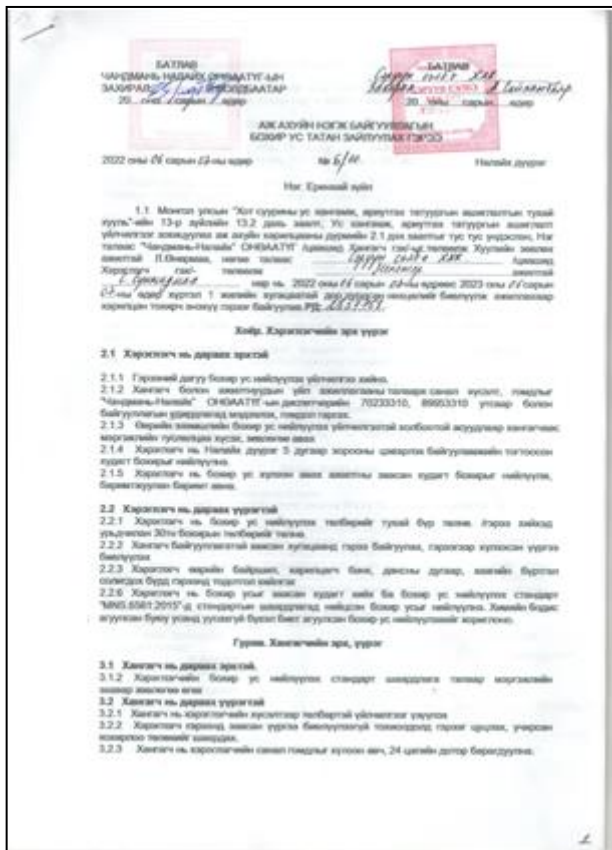
Хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн байгаа орчинд үзүүлэх хортой нөлөөллийг арилгахын тулд Налайх дүүргийн “Тохижилт үйлчилгээ” ОНӨААТҮГ-ын даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Д.Наянбаяртай 2022 оны 04-р сарын 05-ны өдөр хог хаягдлыг ачиж тээвэрлэх гэрээг 6 сарын хугацаатай байгуулан ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдлыг цуглуулж хадгалан тээвэрлүүлэх ажлыг гүйцэтгүүлж байна.

Энэхүү гэрээгээр Монгол Улсын Хог хаягдлын тухай хууль, Эрүүл ахуйн тухай хууль, Нийслэлийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2009 оны 63-р тогтоолоор батлагдсан “Хот тохижилт, цэвэрлэгээний талаар албан байгууллага, аж ахуйн нэгж, иргэдийн дагаж мөрдөх журам”, “Журамд өөрчлөлт оруулах тухай” Нийслэлийн ИТХ-ын 2012 оны 61-р тогтоол, Дүүргийн засаг даргын 2013 оны 04-р сарын 26-ны өдрийн 165-р захирамжийг тус тус хэрэгжүүлэн ажиллаж байгаа болно.

Дээрх гэрээний дагуу сар бүр 66'000.0 төгрөг, нийт 4 сарын хугацаанд 270'000.0 төгрөгийг Налайх дүүргийн “Тохижилт үйлчилгээ” ОНӨААТҮГ-ын ХААН банкны 5749062084 тоот дансанд тушаасан болно.

Зураг 3.15. Хог хаягдлыг ачиж тээвэрлэх гэрээ, төлбөрийн баримт

Зураг 3.16. Бохир ус татан зайлуулах гэрээ, төлбөрийн баримт

“Чандмань Налайх” ОНӨААТҮГ-тай Бохир ус татан зайлуулах гэрээ байгуулж, гэрээний төлбөрт нийтдээ 57.42 мянган төгрөг төлж холбогдох ажлыг гүйцэтгүүлэв.

Хүснэгт 3.3. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Хэрэгжүүлэгч	Зардал, мян.төг
1	Төвлөрсөн цэгт хогийг тухай бүрт тээвэрлүүлэх ажлыг гэрээт байгууллагаар гүйцэтгүүлэв	“Сэрүүн сэлбэ” ХХК	270.0
2	Бохир ус татан зайлуулах ажлыг гэрээт байгууллагаар гүйцэтгүүлэв		57.42
Нийт дүн			327.42

3.8. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт

Орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд хөрс, усны шинжилгээ, агаар, дуу чимээний хэмжилтийг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэлээ. Энэ ажилд нийтдээ 158.0 мянган төгрөг зарцуулсан болно.

ШУА-ийн Газарзүй-Геоэкологийн хүрээлэн		Хөрсний лаборатори					
Хөрсний задлан шинжилгээний дүн							
Захиалагч:	"Монслов" ХХК						
Дээж авсан газар:	Улаанбаатар хот Налайх дүүрэг						
2022 он 07 сар 04							
Хөрсний химийн үндсэн шинж							
Дээжний дугаар	Солбилцол	pH _{CaCl2} (1:2.5)	CaCO ₃ %	Ялзмаг %	EC _{2.5} dS/m	Хөдөлгөөнт, мг/100г	
						P ₂ O ₅	K ₂ O
Өнгөн хөрс	47 47 44.6	7.50	0.00	1.257	0.016	1.42	18.6
	107 18 17.4						
Хөрсний механик бүрэлдэхүүн							
Дээжний дугаар	Гүн, см	Ширхэгийн хэмжээ, % (мм-ээр)					
		Элс (2-0.05мм)	Тоос (0.05-0.002мм)	Шавар (< 0.002мм)			
Өнгөн хөрс	47 47 44.6	58.5	27.8	13.7			
	107 18 17.4						
<u>Товч дүгнэлт:</u>							
Хөрс нь сул шүлтлэг урвалын орчинтой, карбонатгүй, ялмагийн агууламж бага, цахилгаан дамжуулах чанар бага буюу давсжилтгүй, хөдөлгөөнт фосфор болон калийн хангамж бага зэрэг, механик бүрэлдэхүүн элсэнцэр. Хөрсний үржил шимийн ерөнхий бага.							
Хөрсний лабораторийн эрхлэгч, доктор (Ph.D) <i>Х.Золжаргал</i> Х.Золжаргал							

Зураг 3.17. Хөрсний шинжилгээний харуу

“ЭРДЭМ-ИРЭЭДҮЙ ХАМТЛАГ ТББ”

УСНЫ ХИМИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ” ТОДОРХОЙЛОЛТ

Сорьц авсан уст цэгийн орших газар...УБ.Налайх дүүрэг.

Уст цэгийн төрөл дугаар(гүн,ундарга)...Худаг.Гүн-м.Ст. м

Сорьц авсан хугацаа.....2022.06.30

Шинжилгээ хийсэн хугацаа...2022.07.03

Шинжилгээ хийлгэж буй байгууллагын хаяг...Монслов ХХК

Тодорхойлсон зонхилох нэгдлүүд

Катионууд	Литрт байгаа			Анионууд	Литрт байгаа		
	Мг	мг-экв	мг-экв%		Мг	мг-	мг-экв%
Na ⁺ +K ⁺	20,7	0,90	33,09	Cl	7,1	0,20	7,35
Ca ²⁺	28,0	1,40	51,47	SO ₄ ²⁻	29,8	0,62	22,79
Mg ²⁺	4,9	0,40	14,70	NO ₂ ⁻	и/г		
NH ₄ ⁺	0,4	0,02	0,74	NO ₃ ⁻	и/г		
Fe ²⁺	и/г			CO ₃ ²⁻	и/г		
Fe ³⁺	0,2			HCO ₃ ⁻	115,9	1,90	69,86
Дүн	54,2	2,72	100	Дүн	152,8	2,72	100

∑А+К(мг/л)=207,0

pH.....6,97

Хатуулаг/ерөнхий/....1,80 мг-экв/л

Үүнээс тогтмол..... мг-экв/л

арилах.....1,80 мг-экв/л

Хуурай үлдэгдэл(мг/л).....211,8

(TDS) мг/л.....132,4

Исэлдэх чанар/перманганатын/
мг-О/л.....

Цахиурын исэл (SiO₂)...мг/л

Идэмхий нүүрс хүчлийн т/г.мг/л

Чөлөөт нүүрс хүчлийн хий (CO₂)

т/г..мг/л

Конд(mS/cm).....290,0

Физик чанар

Өнгө.....үгүй

Үнэр.....үгүй

Амт.....

Тунадас.....багавтар

Тунгалаг.....

Температур.....

Зураг 3.18. Усны шинжилгээний хариу

3.9. АЙМАГ, НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ШААРДЛАГААР БИЕЛҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

Манай компани Налайх дүүрэгтэйгээ жил бүр “Нийгмийн хариуцлагын гэрээ”-г шинэчлэн байгуулж хамтран ажилладаг болно.

НИЙГМИЙН ХАРИУЦЛАГЫН ГЭРЭЭ		
2022 оны 10 сарын 28 өдөр	Дугаар ...	Налайх дүүрэг
Гэрээний зорилго: Дүүргийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагад “Хөдөлмөрийн тухай”, “Байгаль орчныг хамгаалах тухай”, “Ашигт малтмалын тухай”, “Хог хаягдлын тухай”, “Зөрчлийн тухай” “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай”, “Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай” хууль холбогдох дүрэм, журам, дүүргийн удирдлагаас гарсан тогтоол, шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангуулж, төр захиргааны эрх бүхий байгууллагаас дэмжлэг үзүүлэн, хяналт тавих, нөгөө талаас сайн дурын үндсэн дээр орон нутгийн хөгжилд оруулах хувь нэмрийн хүрээнд нийгмийн хариуцлагыг тодорхойлж, хамтран ажиллахтай холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулахад оршино.		
Нэг. Ерөнхий зүйл Нэг талаас Дүүргийн удирдлагыг төлөөлж Налайх дүүргийн Засаг даргын орлогч С.Тунгалаг (цаашид “Захиргааны байгууллага” гэх), нөгөө талаас Аж ахуйн нэгж, байгууллагыг төлөөлж Налайх дүүргийн 5 хорооны нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа 2851788 регистрийн дугаартай, С.Бунширмача, С.Доржсүрэн, ХХК-ийн захирал С.Бунширмача, Доржсүрэн (цаашид “ААН, байгууллага” гэх) нар нь хамтран дараах нөхцөлүүдийг хэлэлцэн тохиролцож, харилцан зөвшөөрснөөр энэхүү гэрээг байгуулав.		
1.1. Талууд бие биенийхээ үйл ажиллагааг харилцан хүндэтгэж, гэрээний заалтуудыг чанд мөрдөнө. 1.2. Гэрээг 2% үйлдэж, хоёр тал харилцан тохиролцон гарын үсэг зурснаар хүчин төгөлдөр болох бөгөөд талуудад гэрээний 1 хувийг хадгалуулна. 1.3. Гэрээ нь 2022 оны 10-р сарын 28-ний өдрөөс 2023 оны 10-р сарын 28-ний өдөр хүртэл 1 жилийн хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөнө. 1.4. Аль нэг талын санаачилгаар гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулж болох бөгөөд гэрээний нэгэн адил хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.		
Хоёр. Нутгийн захиргааны байгууллагын эрх, үүрэг 2.1. Хууль тогтоомж, дүрэм, журам, төрийн захиргааны болон нутгийн өөрөө удирдах байгууллагаас гаргасан тогтоол, шийдвэрийг аж ахуйн нэгж, байгууллагад сурталчлах ажлыг зохион байгуулж, мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгч төрийн үйлчилгээг хөнгөн шуурхай үзүүлнэ. 2.2. Газар ашиглах, эзэмших, ашигт малтмал эрэх, хайх, ашиглах үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллага байгаль орчныг хамгаалах, түүний баялагийг зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх талаар хууль тогтоомжинд заасан үүргээ хэрхэн биелүүлж байгаад хяналт тавьж, гарсан зөрчлийг таслан зогсоох арга хэмжээ авах. 2.3. Захиргааны байгууллага нь гэрээний хугацаанд аж ахуйн нэгж, байгууллагын нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хийгдсэн аливаа үйл ажиллагааг орон нутгийн иргэдэд тухай бүр нь үнэн зөв мэдээлж ажиллах. 2.4. Төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтарч сургалт, семинар, үзэсгэлэн худалдаа болон бусад арга хэмжээнд оролцуулах ажлыг зохион байгуулах.		
Гурав. Аж ахуйн нэгж, байгууллагын эрх, үүрэг 3.1. Аж ахуйн нэгж, байгууллага нь өөрийн үйл ажиллагаатай холбоотой хууль тогтоомж, дүрэм, журам, төрийн захиргааны болон нутгийн өөрөө удирдах байгууллагаас гаргасан тогтоол, шийдвэрийг чанд биелүүлж, олон нийтийг хамарсан арга хэмжээ болон нийгмийн дэг журмыг хангах, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд идэвхи санаачлагатай оролцох. 3.2. Аж ахуйн нэгж, байгууллага нь орчны 50м хүртэлх газрын ашиглалт хамгаалалт, цэвэрлэгээ, халтиргаа, гулгааг хариуцан тогтмол цэвэрлэх, мод, бут, зүлэг тарьж, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх, орчны тохижилтод хувь нэмрээ оруулж, гаднах хаягаа гэрэлтдэг, товгор крилл үсгээр бичиж байршуулах, гэрэлтүүлгийг стандартын дагуу хийж гүйцэтгэх, хог хаягдлын гэрээ байгуулан ажиллах. 3.3. Нийслэлийн агаарын бохирдлыг багасгах зорилтын хүрээнд өвлийн улиралд сэргээгдэх эрчим хүчний бие даасан үүсгүүр, стандартын шаардлага хангасан хийн болон цахилгаан халаагуур, бүрэн шаталттай шахмал түлш ашиглах. 3.4. Зориулалтын (2-3 хоногийн багтаамжтай) хогийн савтай байж, бохир усны цооног, бие засах газрыг стандартын шаардлага хангасан хөрс бохирдуулахгүй байдлаар шийдэх. 3.5. Орон нутгийн нийгмийн халамж дэмжлэг шаардлагатай өрх, иргэдэд чиглэсэн тодорхой үйл ажиллагааг санаачлан хэрэгжүүлэх. 3.6. Дүүрэгт ажлын байрыг нэмэгдүүлж, ажиллах хүчний 80 хүртэлх хувьд дүүргийн харьяалалтай иргэдийг хамруулж, ажлын байраар хангах, мэргэжлийн сургалтад хамруулан, чадваржуулах ажлыг зохион байгуулж, ажиллагсдын хөдөлмөр аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн нөхцөл		

Зураг 3.19. Нийгмийн хариуцлагын гэрээ, 2022 он

3.10. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

Тухайн жилийн буюу 2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөг бүрэн биелүүлж ажилласан ба холбогдох тайлбар, үзүүлэлтүүдийг дараах хүснэгтэнд харууллаа.

Хүснэгт 3.4. Удирдлага зохион байгуулалтын талаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ

№	Авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Хугацаа, давтамж	Хэрэгжүүлэгч	Зардал, мян.төг
1	Байгаль орчны асуудал хариуцсан мэргэжлийн байгууллагатай гэрээ байгуулж, зөвлөгөө авч ажилласан	2022 онд	“Сэрүүн сэлбэ” ХХК	1000.0
2	Элсний орд, үйлдвэрийн ажилчдад хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны дүрмийн талаар сургалт, семинарыг тогтмол зохион байгуулсан	Жил бүр	“Сэрүүн сэлбэ” ХХК	250.0
3	Ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хэрэгслээр бүрэн хангаж ажиллуулсан	Төслийн үйл ажиллагааны явцад	“Сэрүүн сэлбэ” ХХК	Дотоод төлөвлөлтөөр
4	Ажилчдыг нарийн мэргэжлийн эмчийн үзлэгт хамруулсан	Жилд 1 удаа	“Сэрүүн сэлбэ” ХХК	250.0
5	Гал унтраах хэрэгслээр үйлдвэрийн гадаад орчныг бүрэн хангах арга хэмжээ авах, галыг унтраах талаар арга хэмжээ зохион байгуулсан	Жил бүр	“Сэрүүн сэлбэ” ХХК	Дотоод төлөвлөлтөөр
6	Орон нутгаас тавьсан санал хүсэлтийг харилцан тохиролцож шийдвэрлэж байсан	Төслийн хугацаанд	“Сэрүүн сэлбэ” ХХК	Дотоод төлөвлөлтөөр
Нийт дүн				1500.0

“Сэрүүн сэлбэ” ХХК нь Налайх дүүргийн 30 гаруй иргэдийг ажлын байраар ханган үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Бид цаашдын үйл ажиллагааныхаа явцад ажиллах хүчнийхээ эрүүл, аюулгүй ажиллах нөхцлийг бүрдүүлж байгаль орчинд ээлтэй, сөрөг нөлөөлөл багатайгаар үйл ажиллагаагаа явуулах бүх шатны арга хэмжээгээ сайжруулан ажиллах болно.

3.11. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт

"Сэрүүн сэлбэ" ХХК нь жил бүр БОМТ-ний хэрэгжилтийн талаар байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад тайлан хүргүүлэх ба байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, орон нутгийн байцаагч, бүх шатны Засаг дарга, байгаль орчны төрийн бус байгууллага, нутгийн иргэдэд тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг хүргүүлж ажилладаг.

БОМТ-ний хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх төлөвлөгөө болон биелэлтийг дараах хүснэгтэд үзүүлэв.

Хүснэгт 3.5. Олон нийтэд төлөвлөгөөний биелэлтийг тайлагнах хуваарь

БОМТ хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх байгууллагууд		Тайлагнах, хэлэлцүүлэх хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Хугацааны тов	Зохион байгуулах газар
Нийслэлийн байгаль орчны газар, БОАЖЯ	Хорооны ИНХ	Хуралд танилцуулах	БОМТ-ийн 2022 оны хэрэгжилтийн тайлан	11-р сарын 01-ний өдрийн дотор	Хорооны төв
	Дүүргийн ЗД, БОХХБайцаагч	Уулзалт			Дүүргийн төв
Төрийн захиргааны төв байгууллага	БОАЖЯ-ны ХБОБНУГ-т	Тайлан, төлөвлөгөөг тайлан хэлбэрээр болон Файл хэлбэрээр	2022 оны БОМТ	12-р сарын 01-ний өдрийн дотор	УБ хот

Бид байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, уг төлөвлөгөөний биелэлт болон олон нийтэд тайлагнах, байгаль орчны чиглэлээр авч хэрэгжүүлж буй арга хэмжээнүүдээ мэдээллэх, сурталчлах ажлуудаа цаашид илүү сайжруулан ажиллахаар хичээж байна.

3.12. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн нэгтгэл

2022 онд БОМТ-ний биелэлтийн гүйцэтгэлд нийт 12235.42 мян.төгрөг зарцуулсан үзүүлэлттэй байна.

Хүснэгт 3.6. 2022 оны БОМТ-ний биелэлтийн нийт зардал

№	Арга хэмжээ	Биелэлтээр гүйцэтгэсэн ажлын зардал, мян.төг
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	2000.0
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	2500.0
3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	3000.0
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
5	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
6	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	1250.0
7	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	327.42
8	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	158.0
9	Аймаг, нийслэлийн Засаг даргын шаардлагаар биелүүлсэн арга хэмжээ	1500.0
10	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	1500.0
11	Олон нийтэд тайлагнах төлөвлөгөө	Тайлагнасан
Нийт дүн		12235.42

ДҮГНЭЛТ

Улаанбаатар хотын Налайх дүүргийн нутагт орших “Сэрүүн сэлбэ” ХХК-ний “Зуун мод-2” барилгын элсний уурхайн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг БОАЖ-ын сайдын 2019 оны 10-р сарын 29-ний өдрийн А/618 тоот тушаалаар баталсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу боловсрууллаа.

Элс олборлох үйл ажиллагаа явуулах явцад нөлөөлөлд голчлон өртөгч нь хөрс, ургамал, агаар, газрын ба геологийн тогтоц юм.

Иймд сөрөг нөлөөллийг бууруулах, нөхөн сэргээх зэрэг ажлуудыг тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасны дагуу хэрэгжүүлж, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт заагдсан арга хэмжээг цаг тухайд нь гүйцэтгэж, үр дүнд нь дүгнэлт хийн ажиллалаа.

2022 онд БОМТ-ний биелэлтийн гүйцэтгэлд нийт 12235.42 мян.төгрөг зарцуулсан үзүүлэлттэй байна.

Бид цаашдын үйл ажиллагааныхаа явцад байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, уг төлөвлөгөөний биелэлтийн ажлуудыг холбогдох хууль, журам, стандарт, аргачлалуудад нийцүүлэн тогтмол сайжруулж ажиллах болно.